

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 18. apríla 2013 (*)

„Vrátenie daní vybratých členským štátom v rozpore s právom Únie – Vnútroštátny režim obmedzujúci úroky, ktoré má uvedený štát zaplatiť z vrátenej dane – Úroky vypočítané odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie dane – Nesúladi s právom Únie – Zásada efektivity“

Vo veci C-565/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunalul Sibiu (Rumunsko) zo 14. júla 2011 a doručený Súdnemu dvoru 10. novembra 2011, ktorý súvisí s konaním:

Mariana Irimie

proti

Administrația Finanțelor Publice Sibiu,

Administrația Fondului pentru Mediu,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešiu (spravodajca), sudcovia E. Jarașișanu, A. Ó Caoimh, C. Toader a C. G. Fernlund,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: M. Aleksejev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. októbra 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- M. Irimie, v zastúpení: D. Târșia, advokát,
- rumunská vláda, v zastúpení: R. H. Radu, R. M. Giurescu a A. Voicu, splnomocnení zástupcovia,
- španielska vláda, v zastúpení: A. Rubio González, splnomocnený zástupca,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: J.-P. Keppenne, L. Bouyon a C. Barslev, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 13. decembra 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu práva Únie vo vzťahu k vnútroštátnemu režimu, ktorý obmedzuje úroky, ktoré sa majú zaplatiť pri vrátení dane vybratej v rozpore s právom Únie takým spôsobom, že sa majú zaplatiť len úroky plynúce odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie tejto dane.

2 Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v rámci sporu medzi pani Irimie, rumunskou štátnou príslušníčkou, a Administrația Finanțelor Publice Sibiu (Správa verejných financií v Sibiu) a Administrația Fondului pentru Mediu (správa fondu životného prostredia) vo veci zaplata úrokov pri vrátení dane vybratej v rozpore s právom Únie.

Rumunské právo

Mimoriadne nariadenie vlády č. 50/2008

3 V rumunskom právnom poriadku bola v šase skutkových okolností veci samej daň za znečistenie z motorových vozidiel upravená mimoriadnym nariadením vlády č. 50/2008, ktorým sa stanovuje daň za znečistenie z motorových vozidiel (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule) z 21. apríla 2008 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 327 z 25. apríla 2008, ďalej len „OUG č. 50/2008“).

Nariadenie vlády č. 92/2003

4 Daňové konanie je upravené v nariadení vlády č. 92 o daňovom poriadku (Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală) z 24. decembra 2003 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 941 z 29. decembra 2003) v znení neskorších predpisov (ďalej len „OG č. 92/2003“).

5 Článok 70 OG č. 92/2003, nazvaný „Lehota na vyriešenie žiadostí daňovníkov“, stanovuje:

„1. Podľa tohto zákona rozhodujú daňové orgány o žiadostiach daňovníka do 45 dní od registrácie žiadosti.

2. V prípade, že sú na vybavenie žiadosti potrebné doplňujúce informácie, ktoré sú na účely rozhodnutia zásadné, uvedená lehota sa predlžuje o čas, ktorý uplynie odo dňa požiadania o informáciu do dňa jej doručenia.“

6 Článok 124 OG č. 92/2003, nazvaný „Úrok z vrátených alebo nahradených súm zo štátneho rozpočtu“, stanovuje v odseku 1:

„Vo veci vrátenia alebo nahradenia súm zo štátneho rozpočtu majú daňovníci nárok na úroky odo dňa, ktorý nasleduje po uplynutí lehoty podľa... článku 70..., až do zániku pohľadávky, a to podľa jedného z postupov stanovených zákonom. Úroky sa vyplácajú na žiadosť daňovníka.“

Zákon o správnom súdnom konaní č. 554/2004

7 Správne súdne konanie je v rumunskom práve upravené v zákone o správnom súdnom konaní č. 554 (Legea contenciosului administrativ nr. 554) z 2. decembra 2004 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 1154 zo 7. decembra 2004) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 554/2004“).

8 Článok 1 zákona č. 554/2004, nazvaný „Podanie správnej žaloby na súd“, stanovuje v

odseku 1:

„Osoba, ktorá sa domnieva, že jej verejný orgán spôsobil škodu, pokiaľ ide o jej práva alebo legitímne záujmy, správnym aktom alebo tým, že nedošlo k spracovaniu žiadosti v lehote stanovenej zákonom, sa môže obrátiť na príslušný správny súd, aby sa domáhala zrušenia aktu, priznania uvádzaného práva alebo legitímneho záujmu a náhrady vzniknutej škody. ...“

9 § 8 zákona č. 554/2004, nazvaný „Predmet žaloby“, stanovuje v odseku 1:

„Osoba, ktorej vznikla škoda, pokiaľ ide o právo uznané zákonom alebo legitímny záujem, jednostranným správnym aktom, je nespokojná s odpoveďou, ktorú dostala na svoju predchádzajúcu námietku zaslanú verejnému orgánu, ktorý vydal akt, alebo nedostala odpoveď v lehote..., môže podať na príslušný správny súd žalobu o úplnú alebo čiastočnú neplatnosť aktu, o náhradu vzniknutej škody a prípadne o náhradu nemajetkovej ujmy. Na správny súd sa môže podať žalobu takisto osoba, ktorá sa domnieva, že bolo poškodené jedno z jej práv uznaných zákonom z dôvodu oneskoreného riešenia alebo nedôvodného zamietnutia jej žiadosti...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

10 V roku 2007 si pani Irimie kúpila automobil zaregistrovaný v Nemecku. Na účely jeho registrácie v Rumunsku zaplatila v súlade s rozhodnutím Administratiei Finanelor Publice Sibiu zo 4. júla 2008 daň za znečistenie stanovenú v OUG č. 50/2008, a to v sume 6 707 RON.

11 Dňa 31. augusta 2009 podala pani Irimie žalobu, ktorou sa žiadalo konanie na Tribunalul Sibiu (Okresný súd v Sibiu), ktorou sa domáhala, aby bola Administratiei Finanelor Publice Sibiu a Administratiei Fondului pentru Mediu uložená jednak povinnosť vrátiť jej sumu zaplatenú ako daň za znečistenie a jednak povinnosť zaplatiť jej zákonné úroky z tejto sumy, a to odo dňa jej zaplatenia.

12 Vnútroštátny súd konštatoval, že v rámci sporu vo veci samej týkajúcej sa žiadosti o vrátenie sumy zaplatennej ako daň za znečistenie nevznikajú veľké ťažkosti vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora zo 7. apríla 2011, Tatu (C-402/09, Zb. s. I-2711), ako aj na neskoršiu judikatúru potvrdzujúcu tento rozsudok.

13 Pokiaľ však ide o žiadosť o zaplatenie úrokov zo sumy dane za znečistenie, vypočítaných od dátumu jej zaplatenia, vnútroštátny súd zdôrazňuje, že tejto žiadosti nemôže vyhovieť, a to z dôvodu znenia ustanovení článku 70 v spojení s článkom 124 OG č. 92/2003. Ako spresnil uvedený súd v odpovedi na žiadosť Súdneho dvora o objasnenie, z ustálenej a jednoznačnej vnútroštátnej judikatúry vyplýva, že na základe uvedených článkov existuje povinnosť zaplatiť úroky zo súm, ktoré sa majú vrátiť z verejných prostriedkov, až odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie.

14 Vnútroštátny súd však má pochybnosti o súlade takého pravidla s právom Únie, najmä so zásadami ekvivalencie, efektivity a proporcionality, ako aj s vlastníckym právom zakotveným v článku 17 Charty základných práv Európskej únie, vykladanom v spojení s článkom 6 ZEÚ.

15 Za týchto podmienok Tribunalul de Sibiu rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Možno zásady ekvivalencie, efektivity a proporcionality prostriedkov nápravy v prípadoch porušenia práva [Únie] voči jednotlivcom, ktoré spočíva v tom, že sa uplatnil právny predpis, ktorý je v rozpore s právom [Únie], vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora... a z úpravy vlastníckeho práva v článku 6 [ZEÚ] a v článku 17 Charty základných práv Európskej únie, vykladať v tom

zmysle, že sú s nimi v rozpore ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré obmedzujú výšku škody, ktorá by sa mohla nahradiť jednotlivcovi, ktorého právo bolo porušené?“

O prejudiciálnej otázke

16 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že položená otázka sa týka v podstate toho, či sa má právo Únie vykladať v tom zmysle, že je s ním v rozpore vnútroštátny režim, o aký ide vo veci samej, ktorý obmedzuje úroky vyplácané v rámci vrátenia dane vybranej v rozpore s právom Únie takým spôsobom, že sa majú zaplatiť len úroky plynúce odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie tejto dane.

17 Pani Irimie a Európska komisia sa domnievajú, že na túto otázku treba odpovedať kladne, kým rumunská, španielska a portugalská vláda tvrdia, že taký režim, o aký ide vo veci samej, nie je v rozpore s právom Únie.

18 Na úvod je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor už mal príležitosť konštatovať, že daň, akou je daň zavedená OUG č. 50/2008 v znení uplatnenej na skutkové okolnosti veci samej, ktorá mala odradzujúci účinok, pokiaľ ide o dovoz ojazdených vozidiel kúpených v iných členských štátoch a ich uvedenie do obehu v Rumunsku, je v rozpore s právom Únie (rozsudok Tatu, už citovaný, body 58 a 61).

19 Treba uviesť, podobne ako konštatoval generálny advokát v bode 19 návrhov, že Súdnemu dvoru neprináleží, aby právne kvalifikoval žalobu, ktorú podala žalobkyňa a vo veci samej na vnútroštátny súd. V prejednávanej veci prináleží žalobkyni, aby pod dohľadom vnútroštátneho súdu spresnila povahu a právny základ svojej žaloby (pozri analogicky rozsudok z 13. marca 2007, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C-524/04, Zb. s. I-2107, bod 109 a citovanú judikatúru).

20 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že právo na vrátenie daní vybraných v členskom štáte v rozpore s právom Únie je následkom a súčasťou práv, ktoré sú priznané subjektom ustanoveniami práva Únie zakazujúcimi takéto dane. Členský štát je teda v zásade povinný dane vybrané v rozpore s právom Únie vrátiť (rozsudky zo 6. septembra 2011, *Lady & Kid a i.*, C-398/09, Zb. s. I-7375, bod 17, ako aj z 19. júla 2012, *Littlewoods Retail a i.*, C-591/10, bod 24).

21 Treba navyše pripomenúť, že ak členský štát vybral dane v rozpore s pravidlami práva Únie, jednotlivci majú právo na vrátenie nielen neprávom vybratej dane, ale aj súm, ktoré boli tomuto štátu zaplatené alebo ním vybrané v priamej súvislosti s touto daňou. To zahŕňa aj straty spôsobené nemožnosťou disponovať peňažnými sumami v dôsledku predčasnej splatnosti dane (pozri rozsudky z 8. marca 2001, *Metallgesellschaft a i.*, C-397/98 a C-410/98, Zb. s. I-1727, body 87 až 89; z 12. decembra 2006, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, Zb. s. I-11753, bod 205; *Littlewoods Retail a i.*, už citovaný, bod 25, ako aj z 27. septembra 2012, *Zuckerfabrik Jülich a i.*, C-113/10, C-147/10 a C-234/10, bod 65).

22 Z toho vyplýva, že zásada, podľa ktorej je členský štát povinný vrátiť sumy dane vybrané v rozpore s právom Únie spolu s úrokmi, vyplýva z uvedeného práva (rozsudky *Littlewoods Retail a i.*, už citovaný, bod 26, ako aj *Zuckerfabrik Jülich a i.*, už citovaný, bod 66).

23 V tejto súvislosti už Súdny dvor konštatoval, že v prípade neexistencie právnej úpravy Únie prináleží vnútroštátnemu právnomu poriadku každého členského štátu stanoviť podmienky, za ktorých majú byť takéto úroky zaplatené, najmä úrokovú sadzbu a spôsob výpočtu týchto úrokov. Tieto podmienky musia rešpektovať zásady ekvivalencie a efektivity, teda nesmú byť nevýhodnejšie ako podmienky pri podobných nárokoch založených na ustanoveniach vnútroštátneho práva, ako ani stanovené takým spôsobom, aby prakticky znemožnili výkon práv

priznaných právnym poriadkom Únie alebo tento výkon nadmerne sťažili (pozri v tomto zmysle rozsudok Littlewoods Retail a i., už citovaný, body 27 a 28, ako aj citovanú judikatúru).

24 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, treba uviesť, že Súdny dvor nemá žiadne indície, ktoré by mohli viesť pochybnostiam o súlade vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veci samej s uvedenou zásadou.

25 Zdá sa totiž, že zo spisu, ktorý má Súdny dvor, vyplýva, že keďže režim vo veci samej priznáva úroky až odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie neoprávnene vybratej dane, uplatňuje sa na všetky sumy, ktoré majú byť vrátené z verejných prostriedkov, a to tak na sumy vybrate v rozpore s právom Únie, ako aj na sumy vybrate v rozpore s vnútroštátnym právom, čo však musí overiť vnútroštátny súd.

26 Pokiaľ ide o zásadu efektivity, táto zásada v situácii, v ktorej ide o vrátenie dane vybratej členským štátom v rozpore s právom Únie, vyžaduje, aby vnútroštátne pravidlá týkajúce sa najmä výpočtu prípadne dlhovaných úrokov neviedli k tomu, že bude daňovník zbavený primeranej náhrady za stratu spôsobenú bezdôvodným zaplatením dane (pozri rozsudok Littlewoods Retail a i., už citovaný, bod 29).

27 V predmetnom prípade je potrebné konštatovať, že režim, o aký ide vo veci samej, ktorý obmedzuje úroky na úroky plynúce odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie neoprávnene vybratej dane, nezodpovedá tejto požiadavke.

28 Táto strata totiž závisí najmä od dĺžky času, počas ktorého nebola k dispozícii suma neoprávnene zaplatená v rozpore s právom Únie, a teda vznikla v zásade počas obdobia od dátumu predmetného neoprávneného zaplatenia dane do dátumu jej vrátenia.

29 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na položenú otázku odpovedať tak, že právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že je s ním v rozpore vnútroštátny režim, o aký ide vo veci samej, ktorý obmedzuje úroky vyplácané v rámci vrátenia dane vybratej v rozpore s právom Únie takým spôsobom, že sa majú zaplatiť len úroky plynúce odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie tejto dane.

O trovách

30 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že je s ním v rozpore vnútroštátny režim, o aký ide vo veci samej, ktorý obmedzuje úroky vyplácané v rámci vrátenia dane vybratej v rozpore s právom Únie takým spôsobom, že sa majú zaplatiť len úroky plynúce odo dňa nasledujúceho po dátume podania žiadosti o vrátenie tejto dane.

Podpisy

* Jazyk konania: rumunčina.